

פרק ב': דו-שיח הקב"ה ועבדו נ"נ!

I.4 – God vs Nebuchadnezzar!!

the sun shall be abashed. For the LORD of Hosts will reign On Mount Zion and in Jerusalem, and the Presence will be revealed to His elders.

8. זכריה יד
(ז) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַע לֵה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לַעֲתָ עָרֵב יִהְיֶה אֹרֶךְ... (ט) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד:

but there shall be a continuous day—only the LORD knows when—of neither day nor night, and there shall be light at eventide.... And the LORD shall be king over all the earth; in that day there shall be one LORD with one name.

9. סדר תפלת ערבית
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מְעַרֵּב עָרְבִים. בְּחֻקָּהּ פּוֹתַח שְׁעָרִים. וּבִתְבוּנָהּ מְשַׁנֶּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַיָּמִים. וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרִקְיעַ כְּרֻצּוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה. גּוֹלֵל אֹרֶךְ מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אֹרֶךְ. וּמְעַבֵּיר יוֹם וּמַבְיֵא לַיְלָה. וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה. ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ: אֲלֵּל חַי וְקַיִם תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַמְעַרֵּב עָרְבִים:

Blessed are You, Hashem our God, King of the Universe, With His word He brings on evenings, with wisdom He opens the gates and with understanding changes the times and alternates the seasons, and arranges the stars in their watches in the sky, according to His will. He creates day and night, He rolls the light away from before darkness, and darkness from before light; He causes day to pass and brings night, and separates between day and night; Hashem of Hosts is His name. **G_D, living, enduring, will always reign over us forever and ever.** Blessed are You, Hashem, Who brings on evening.

10. טור או"ח הלכות ק"ש סימן רלנ
"אֲלֵּל חַי וְקַיִם תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד בְּאִיּוֹן הַמְעַרֵּב עָרְבִים"
וְכַתֵּב אַחֵי ה"ר יַחִיאֵל ז"ל... כִּי אֵין זֶה מַעֲיֵן חַתִּימָה סְמוּךְ לַחַתִּימָה
וְלִישֵׁב הַמְנַהֵג הִיָּה אֹמֵר א"א [=אדוני אבי הרא"ש] ז"ל
שֶׁאֵנוּ מִתְפַּלְלִין ה' יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד וּיקוּיִים הַפְּסוֹק וְהִיָּה לַעֲתָ עָרֵב יִהְיֶה אֹרֶךְ וְיִאִיר לָנוּ וְהוּי קֶצֶת מַעֲיֵן חַתִּימָה סְמוּךְ לַחַתִּימָה.

1. דניאל ב:א

וּבִשְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר חָלַם נְבֻכַדְנֶצַּר חֲלָמוֹת וַתִּתְפָּעַם רוּחוֹ וַשְּׁנָתוֹ נִהְיָתָה עָלָיו:

And in the second year of the reign of Nebuchadnezzar, Nebuchadnezzar dreamed dreams; and his heart pounded, and his sleep broke from him.

2. רש"י שם

(א) וּבִשְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר - אִי אִפְשָׁר לומר כן אֵלּא בְּשֵׁנַת שְׁתַּיִם לְחֹרֶבֶן הַבַּיִת כִּךְ שְׁנוּיָה בְּסֹדֵר עוֹלָם וּקְרָאוּ לְמַלְכוּת נְבוּכַדְנֶצַּר עַל שֶׁהָרָאָה זְדוּנוֹ לִכְנֹס לְתוֹךְ דְּבִיר מַלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם:

Now in the second year of Nebuchadnezzar's reign It is impossible to say this, except that [it happened] in the second year after the destruction of the Temple. So it is taught in Seder Olam (ch. 28), and Scripture called it "of Nebuchadnezzar's reign," because he demonstrated his insolence by entering the Inner Sanctum of the Sovereign of the Universe.

3. ראב"ע שם

(א) וּבִשְׁנַת - אִמֵּר הַסֵּפֶר שֶׁהוּא שְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוֹ נְבוּכַדְנֶצַּר עַל יְרוּשָׁלַי אַחֵר שֶׁמֵּרַד בּוֹ צְדִיקָהּ וְהַחֲרִיבָה...
וְהַנְּכוֹן בְּעֵינֵי לְמַלְכוּתוֹ עַל כָּל הַגּוֹיִם שֶׁהַזְכִּיר יְרֵמְיָה שִׁיכְבַּשׁ אִזְ שֶׁקֵּט וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת עַל מִשְׁכְּבוֹ מֵהַיָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּאֲשֶׁר הַזְכִּיר דְּנִיאֵל...

תפילת הודיה של דניאל (פרק ב')

4. גמ' ברכות לג.

אָמַר רַבִּי חִיַּיָּא בַּר אַבְּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֲנָשִׁי כְּנִסְתָּ הַגְּדוּלָּה תִּקְנוּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּרָכוֹת וּתְפִלוֹת, קְדוּשׁוֹת וְהַבְּדִלוֹת.

Rabbi Hiyya bar Abba said that Rabbi Yoḥanan said: The members of the Great Assembly established for Israel blessings and prayers, sanctifications and havdalot.

5. ראב"ע דניאל ב

(כא) וְהוּא - כְּפִי חֲכַמְתוֹ מִשְׁנֵה עֵתִים וּמִסִּיר מַלְכִים וּמְקִיִּים אַחֲרֵי תַחֲתָם וְאִשֶׁר יִרְאֶה בְּחֲכַמְתוֹ וְהַחֲכָמָה שִׁדְעָה הָאָדָם הוּא נִתְּנָה:

6. מצודת דוד דניאל ב

(כא) מְהִשָּׁנָא - מִשְׁנֵה הַעֵתִיִּים וְהַזְמַנִּים וְהוּא כְּפּוֹל בְּמִישׁ וְרִ"ל מַחְלִיף זְמַן הַיּוֹם לַלַּיְלָה וְהַלַּיְלָה לַיּוֹם:
מְהַעֲדָה - מִסִּיר מַלְכִים וּמַעֲמִיד מַלְכִים:

7. ישעיהו כד

(כא) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה: (כב) וְאֶסְפּוּ אֶסְפָּה אֶסְרִיר עַל בּוֹר וְסִגְרוּ עַל מִסְגָּר וּמִרְבַּב יָמִים יִפְקְדוּ: (כג) וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ ה' צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנִגְדָה זְקִנָיו כְּבוֹד.

In that day, the LORD will punish the host of heaven in heaven and the kings of the earth on earth. They shall be gathered in a dungeon as captives are gathered; And shall be locked up in a prison. But after many days they shall be remembered. Then the moon shall be ashamed, And